

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 88/08

11 grudnia 2008 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-297/07

Staatsanwaltschaft Regensburg / Klaus Bourquain

ZAKAZ PONOWNEGO OSĄDZENIA ZA TEN SAM CZYN ZNAJDUJE ZASTOSOWANIE TAKŻE DO WYROKU SKAZUJĄCEGO, KTÓRY NIGDY NIE MÓGŁ ZOSTAĆ WYKONANY

Wykładnia ta ma na celu uniknięcie sytuacji, w jakiej dana osoba byłaby ścigana za ten sam czyn na terytorium kilku umawiających się państw z tego powodu, że skorzystała z przysługującego jej prawa swobodnego przepływu

Klaus Bourquain, obywatel niemiecki służący w legii cudzoziemskiej, wyrokiem zaocznym wydanym przez francuski trybunał wojskowy w Algierii w 1961 r. uznany winnym dezercji i zabójstwa i skazany na śmierć. Trybunał ten uznał za udowodnione, że podczas próby dezercji K. Bourquain zastrzelił innego legionistę, także będącego obywatelem niemieckim, który próbował zapobiec ucieczce. K. Bourquain nigdy nie stawiał się przed tym trybunałem gdyż schronił się na terytorium Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Zgodnie z kodeksem o sądownictwie wojskowym obowiązującym w 1961 r., w razie odnalezienia się K. Bourquaina, kara nie zostałaby wykonana, lecz zostałyby wszczęte nowe postępowanie z jego udziałem, a ewentualne wymierzenie kary zależałoby od wyniku tego ponownego postępowania.

Po wydaniu wyroku przez trybunał wojskowy ani we Francji, ani w Algierii nie zostało wszczęte nowe postępowanie przeciwko K. Bourquainowi. W 2002 r. prokuratura w Ratyzbonie podjęła kroki w celu postawienia go przed sądem w Niemczech za przestępstwa popełnione w Algierii.

W momencie wszczęcia ponownego postępowania w Niemczech kara wymierzona w 1961 r. nie była wykonalna we Francji, ponieważ po pierwsze jej wykonanie uległo przedawnieniu, a po drugie państwo te ogłosiło ustawę o amnestii w związku z wydarzeniami w Algierii.

Landgericht Regensburg (sąd regionalny w Ratyzbonie), przed którym zawisła sprawa, miał wątpliwości co do zgodności z prawem prowadzenia ponownego postępowania karnego. Wniósł on do Trybunału o wypowiedzenie się w kwestii zastosowania zasady *ne bis in idem* na obszarze Schengen. Zasada ta zabrania, by osoba skazana prawomocnym wyrokiem w państwie należącym do obszaru Schengen była za ten sam czyn ścigana w innym państwie, między innymi jeśli *kara nie może już być wykonana*.

W wyroku wydanym w dniu dzisiejszym **Trybunał stwierdził, że zakaz bycia osądzonym dwa razy za ten sam czyn znajduje zastosowanie także do wyroku skazującego, który *nigdy nie mógł* zostać wykonany ze względu na szczególne uregulowania proceduralne.**

Trybunał wyjaśnił na wstępie, że zasadniczo wyrok skazujący wydany w trybie zaocznym także może stanowić przeszkodę proceduralną dla wszczęcia nowego postępowania karnego o ten sam czyn.

Następnie, Trybunał stwierdził, że wyrok wydany w 1961 r. pod nieobecność zainteresowanego jest wyrokiem prawomocnym, pomimo braku możliwości natychmiastowego wykonania kary z uwagi na proceduralny wymóg wszczęcia nowego postępowania w razie odnalezienia się osoby skazanej.

Trybunał nie zgodził się też z poglądem, iż zasada *ne bis in idem* wymaga, aby kara była wykonalna przynajmniej w dniu jej wymierzenia; istotne jest bowiem to, by kara nie mogła już zostać wykonana w momencie wszczęcia nowego postępowania karnego.

Zdaniem Trybunału wykładnia ta znajduje potwierdzenie w celu dorobku Schengen, którym jest uniknięcie sytuacji, w której dana osoba byłaby ścigana za te same czyny na terytorium kilku umawiających się państw z tego powodu, że skorzystała z przysługującego jej prawa swobodnego przepływu. To prawo do swobodnego przepływu może zostać zagwarantowane w sposób skuteczny tylko wówczas, gdy dana osoba będzie miała pewność, że jeżeli po jej skazaniu wymierzona kara nie może już być wykonana zgodnie z prawem państwa, w którym nastąpiło skazanie, to wówczas może przemieszczać się w ramach obszaru Schengen, nie obawiając się ścigania w innym państwie członkowskim.

W niniejszym postępowaniu, w którym bezsporne jest, że w roku 2002, gdy drugie postępowanie karne zostało wszczęte w Niemczech, wymierzona kara nie była już wykonalna, wyłączenie zastosowania zasady *ne bis in idem* jedynie ze względu na szczególne uregulowania francuskiej procedury karnej, uzależniające wykonanie kary od ponownego wyroku skazującego wydanego w obecności oskarżonego, byłoby niezgodne ze skutecznym stosowaniem tej zasady.

Trybunał stwierdził zatem, że zakaz bycia osądzonym dwukrotnie za ten sam czyn znajduje zastosowanie także do postępowania karnego wszczętego w umawiającym się państwie o czyn, o który w innym umawiającym się państwie proces oskarżonego zakończył się prawomocnym wyrokiem, nawet jeśli na podstawie prawa państwa, w którym został skazany, wymierzona kara nigdy nie mogła być wykonana ze względu na szczególne uregulowania proceduralne.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : FR CS DE EN ES EL HU IT NL PL RO SK

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-297/07>
Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z
Ireneuszem Kolowcą
Tel. (00352) 4303 2793 Faks (00352) 4303 2053